

Medzinárodná konferencia

OŽIVOVANIE KAŠTIEĽOV

29. a 30. september 2022

Dvorana MK SR Námestie SNP 33

29.9.2022

8:30	REGISTRÁCIA ÚČASTNÍKOV			
9:00	PRÍHOVOR			
KULTÚRNA POLITIKA A CIELE V OBLASTI KAŠTIELOV				
TERMÍN	PREDNÁŠAJÚCI	KONTAKT	NÁZOV PREDNÁŠKY	ANOTÁCIA
9:20	Ing. arch. Zuzana Kochánková, PhD., Riaditeľka odboru ochrany pamiatkového fondu, MK SR	zuzana.kochankova@culture.gov.sk	Dotačná politika a jej výsledky v oblasti kaštieľov na území SR	Príspevok je venovaný štatistickým údajom z oblasti kaštieľov, ich stavebnotechnického stavu ako aj spôsobu akým Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky zasahuje prostredníctvom svojho dotačného systému a jeho nastaveniu k zlepšeniu tohto stavu.
9:40	PhDr. Peter Jurkovič, Riaditeľ KPÚ NT	peter.jurkovic@pamiatky.gov.sk	„Chateaux po našom... – premárnená príležitosť“	Vydaná publikácia pod názvom „Chateaux po našom“ a konferencia na túto tému poukázali na kaštiele ako na najohrozenejšiu časť pamiatkového fondu Slovenska. Správne. Avšak téma či zadanie nebolo dotiahnuté do pravdivého konca. Ak sa budeme báť pomenovať tých, ktorí sú nielen podľa zákona ale aj morálne a spoločensky zodpovední za tento stav, t. j. samotných vlastníkov, vo verejnosti bude prevládať povrchno obľúbený názor, že za stav kaštieľov môžu len a len pamiatkari. Kaštiele ako také nie sú iba architektonickou pamiatkou, ale s celým systémom svojho pôvodného zázemia a okolia, parkami a záhradami počnúc, rozsiahlymi hospodárstvami, majermi, rybníkmi a sústavou logických a účelne hospodársky súvisiacich opatrení, tvorili a ešte niekde aj tvoria významný krajinotvorný prvok, charakteristický pre územie Slovenska.
10:00	Ing. arch. Peter Hudák, PhD.	peter.phoenix1@gmail.com	Pohľad pozorovateľa na uplatňovanie princípov pamiatkovej ochrany na panské sídla v kontexte viacerých krajín sveta.	„K špecifikám na území krajín bývalej Rakúskej ríše patria panské sídla, ktoré boli budované alebo prestavované pre potreby bývania a reprezentácie šľachty. Tie sú u nás začlenené do typologickej kategórie kaštiele. V kontextoch ostatnej Európy a kultúrneho vplyvu európskych krajín na ostatných kontinentoch možno túto kategóriu porovnávať s panskými sídlami, ktorých primárnou úlohou bolo bývanie a reprezentácia vládnucej vrstvy spoločnosti. Stratégia využívania panských sídiel po úpadku (prípadne odchode alebo vymretí) ich majiteľov súvisí v širokých kontextoch s výkladom pojmu pamiatková ochrana a ten imanentne súvisí so spoločenským záujmom. Na príkladoch asanácií rozsiahlych panských sídiel v USA, v uplynulých desaťročiach možno ilustrovať vplyv spoločenského záujmu o ochranu kul-túrnych a spoločenských hodnôt v súkromnom vlastníctve. V krajinách Európy, kde sa súkromné vlastníctvo panských sídiel síce zachovalo, ale majitelia sa už o ne nedokážu starať sa situácia rôzni. V kontexte početných sledovaných príkladov konverzií využitia panských sídiel možno definovať dve základné tendencie: 1. reagujúcu na momentálnu situáciu, kde dochádza k integrácii podnikateľského zámeru so sídlom do štruktúry podnikania v turistickom priemysle, alebo na trhu s nehnuteľnosťami a to bez ohľadu na zachovanie potenciálu a pamiatkových hodnôt panského sídla. 2. stojacu na maximálnej snahe o vyzdvihnutie jedinečnosti, pôvodnosti a originality konkrétneho panského sídla, kde hrá významnú úlohu aj prezentovanie maxima pôvodnej substancie. (jej dejín a osobností, ktoré s ňou sú späté a pod.) Z pohľadu dlhodobej stratégie kultúrnej politiky sa uplatnenie druhej tendencie overilo ako podstatne prospešnejšie. Okrem primárnej snahy o zachovanie maxima autentickej substancie viaže na seba aj konjunktúru lokality, ktorej význam postupne vzrastá v regionálnom až nadregionálnom kontexte.“

10:20	DISKUSIA /COFFEE BREAK			
VEDA A VÝSKUM V OBLASTI KAŠTIEĽOV				
TERMÍN	PREDNÁŠAJÚCI	KONTAKT	NÁZOV PREDNÁŠKY	ANOTÁCIA
10:40	PhDr. Radoslav Ragač, PhD., MK SR, Generálny riaditeľ sekcie kultúrneho dedičstva, MK SR	radoslav.ragac@culture.gov.sk	Výzvy archívno-historického výskumu areálov kaštieľov	Príspevok sa venuje problematike výziev a limitov súčasného kvalitatívneho nastavenia archívno-historického výskumu areálov slovenských kaštieľov. Autor prostredníctvom konkrétnych príkladov poukazuje na často nevyužitý potenciál archívno-historického výskumu, napríklad v kontexte početnosti zaniknutých vidieckych šľachtických sídiel, či funkčnej komplexnosti a rôznorodosti ich areálov. Venuje sa aj doteraz takmer neprebádaným otázkam organizácie stavebnej činnosti v období 16.-18. storočia v tejto oblasti. Dôležitosť komplexného uhla pohľadu na problematiku kaštieľov rovnako ilustruje písomnými dokladmi ich zaniknutých architekúr, výzdoby, či vnútorného zariadenia. Pozornosť venuje aj typickým slabým miestam súčasnej výskumnej praxe v uvedenej oblasti.
11:00	Ing. Mgr. Jan Beránek, PhD., Národní památkový ústav, Generální ředitelství, vedoucí odd. výzkumů a průzkumů	beránek.jan@npu.cz	Panské sídlo v Horšovském Týně – transformace středověkého biskupského hradu na renesanční šlechtickou rezidenci.	Státní hrad a zámek v Horšovském Týně ve správě NPÚ je pozoruhodným příkladem panského sídla s mnoha-setletým stavebním vývojem od raně středověkého otýněného dvorce přes kamenný hrad středoevropského „kastelového“ typu až po výstavný raně novověký zámek, sídelní rezidenci jedné z větví šlechtického rodu Popelů z Lobkovic. Požár hradu v roce 1547 stál na počátku rozsáhlé přestavby, která určila dnešní podobu této významné stavební památky. Prezentace vychází z výsledků dlouhodobého interdisciplinárního výzkumu a klade si za cíl definovat ve zkratce kritéria a proměny stavební úlohy v procesu konverze středověké pevnosti na raně novověkou reprezentativní rezidenci. Ve spojitosti s tím se krátce dotkneme terminologické problematiky, stejně jako metodologie stavebně-historického průzkumu a operativního průzkumu a dokumentace, stěžejních a zavedených postupů při studiu a poznávání stavebních památek v současné praxi památkové péče v ČR.
11:20	Mgr. Michaela Haviarová, PhD.	0907 612 070 michaela.haviarova@gmail.com	Renesančné kaštiele na území Šariša vo svetle nových pamiatkových výskumov	Región Šariš disponuje vysokým počtom zachovaných šľachtických sídiel, pričom veľké percento z nich má renesančné jadro. V posledných rokoch boli vo viacerých objektoch zrealizované architektonicko-historické výskumy, ktoré okrem vypracovania návrhu na obnovu priniesli nové poznatky o ich stavebnom vývoji. Vďaka súhrnnejším novým informáciám dokážeme identifikovať špecifiká najmä renesančnej architektúry tohto územia, rozvíjanej od polovice 16. storočia. Prvé renesančné kaštiele mali členitý pôdorys a vďaka skorému prieniku renesancie na Šariš preberali typické renesančné tvaroslovie s kamennými portálmi a ostienami, hrebienkovými klenbami a vyrezávanými stropmi. Kaštiele bežne prepájali obytnú a fortifikačnú funkciu. V najautentickejšom stave sa zachoval kaštieľ Gašpara Péchyho v Pečovskej Novej Vsi. Má zachované veľké množstvo pôvodných prvkov i povrchových úprav, vrátane viacerých druhov strielní. Ďalšie prvé renesančné kaštiele, ktoré prešli najnovšími výskumami, vznikli v Demjate, Prešove - Nižnej Šebastovej a Uzovciach, ďalšie sú príkladmi šľachtických stavieb 17. storočia, už s novým typom dispozície.
11:40	Mgr. Július Barczy	julius.barczy@gmail.com	Kaštiele na Slovensku – miesta popierania a budovania našej identity	Pokúsme sa predstaviť si, čo by sme robili, alebo aspoň, ako by sme sa tvárili, keby sa s kostolmi stalo to isté, čo sa na Slovensku stalo s kaštieľmi po druhej svetovej vojne. Pritom kaštiele boli určené na bývanie - skutočných ľudí a nie imaginárnych božstiev. Kostoly vystupovali v našej spisbe ako "objekty vývoja dejín architektúry", mali teda definovaný (aj keď zvláštny) status aj v časoch komunistickej či mečiarovskej diktatúry, no čím iným boli kaštiele? Na rozdiel, od v čase takmer statickej liturgie a dogmaticky (či obrazoborecky) chápaného výtvarného stvárnenia, sa v kaštieľoch odohrával na zmeny bohatý život ľudí, ktorí (a je jedno či právom alebo neprávom) určovali chod Uhorska, Rakúsko-Uhorska, Slovenska a teda aj Európy. Otázka "čo s opustenými kaštieľmi?" tak bola prítomná v našom diskurze od čias, kedy boli svojimi majiteľmi a obyvateľmi opustené. Pozornosť venovaná kostolom (vďaka aj za ňu), síce neprispela k rozvoju kresťanských cností - blížneho nemilujeme viac, nekradneme menej, ale opravené stavby sme ako súčasť svojej minulosti prijali. Otázkou teda je, čo prináša (ne)pozornosť venovaná kaštieľom? Prečo náš prístup osciluje medzi múzejníckym blúznením o šľachte a ľahostajnosťou ruinujúcou odkaz i stavby? Je zmena v prístupe, to čo potrebujeme, aby sme z nich urobili aspoň objekty architektonického vývoja našich dejín?
12:00	DISKUSIA /COFFEE BREAK			
12:20	OBEDNÁ PRESTÁVKA			

PAMIAKOVÁ STAROSTLIVOSŤ V OBLASTI KAŠTIEL'OV

TERMÍN	PREDNÁŠAJÚCI	KONTAKT	NÁZOV PREDNÁŠKY	ANOTÁCIA
13:20	Mgr. Ľubica SZERDOVÁ, PÚ SR	Lubica.Szerdova@pamiatky.gov.sk	Kaštiele a kúrie ako súčasť pamiatkového fondu SR	Problematika ochrany jednej z najohrozenejších súčastí pamiatkového fondu z pohľadu základných ukazovateľov AISOP. Regionálne rozloženie, vlastnícka forma, využitie a stavebno-technický stav. Aktuálne problémy ochrany – solitéry – areály, kategorizácia. Postoj vlastníkov k vyhláseniu kaštieľov za NKP/ najčastejšie príčiny zrušeniu vyhlásenia za NKP.
13:40	Doc. Ing. arch. Jana Gregorová, PhD., Katedra UNESCO pre obnovu architektonického dedičstva. (Katedra architektúry, SvF STU Bratislava)	janagregorova@azet.sk	Prepych a dekadencia pri pamiatkovej obnove ART hotela tomášovského kaštieľa ako marketingový ťah.	V roku 2007 sa začala komplexná obnova NKP barokovo-klasicistického kaštieľa v miestnej časti Tomášova – Majorháza. Noví majitelia sa rozhodli obnoviť zdevastované šľachtické sídlo a adaptovať ho pre účely nadštandardného hotela. Počas hľadania optimálneho konceptu obnovy bolo potrebné hneď v úvode definovať základnú propagačnú ideu obnovy. Objekt, ktorý prešiel viacerými vývojovými etapami bolo potrebné prezentovať tak, aby bol funkčný, atraktívny a spĺňal aj požiadavky pamiatkovej ochrany. Marketingovým ťahom pre návštevníkov bol už samotný názov ART hotel, ktorý ponúka štýlové art decové apartmány a izby pripomínajúce buržoázny prepych kaštieľa z tridsiatych rokov 20. storočia, ako aj barokové apartmány s pôvodnými nástennými maľbami honosného "piana nobile" nostalgicky evokujúce šľachtický komfort z 18. storočia. Doplnenie pamiatkovej obnovy kaštieľa o vybavenie štandardu hotela 21. storočia ako je wellness v podzemí či bazén v parku umožnili plnohodnotné využitie lokality po celý rok.
14:00	PhDr. Eva Gazdíkova, Mgr. Mária Ružďňová, Mgr. Lucia Pastierová, KPÚ TN	Eva.Gazdikova@pamiatky.gov.sk	Aktuálny stav kaštieľov a kúrií Trenčianskeho kraja, príklady pozitívnej a negatívnej obnovy	Prezentácia aktuálneho stavu kaštieľov a kúrií v Trenčianskom kraji v nadväznosti na Plán hlavnej činnosti Pamiatkového úradu SR, úlohu „Kontrola stavu a využitia kaštieľov a kúrií na Slovensku“ (2021 – 2022); problematika stavebno-technického stavu, funkčné využitie, metodické usmerňovanie obnovy, vlastnícke vzťahy na príkladoch pozitívnej obnovy (kaštieľ Považská Bystrica, Orlové) a negatívnej obnovy (kúria Dubnických v Beckove).
14:20	DISKUSIA/COFFEE BREAK			
14:40	Ing. arch. Eva Gažiová, KPÚ NT	eva.gaziova@pamiatky.gov.sk	Opatrenia provizórneho charakteru – cesta k zabezpečeniu stavu kaštieľov vs. cesta k postupnému zániku kaštieľov	„Úlohou krajských pamiatkových úradov je, okrem iného, vykonávať štátny dohľad nad stavom, využívaním a zabezpečením ochrany pamiatkového fondu. Ak krajský pamiatkový úrad zistí, že vlastnícku nezabezpečuje základnú ochranu kultúrnej pamiatky, začne konanie o to, aby vlastnícku v určenej lehote a za určených podmienok zabezpečil na vlastné náklady nápravu, a to najmä uvedením vecí do stavu, ktorý neohrozuje zachovanie jej pamiatkových hodnôt. Najväčšie percento opatrení určujú krajské pamiatkové úrady na kaštieľoch. Opatrenia smerujúce k náprave nežiadúceho stavu kaštieľa nesmú mať charakter obnovy, pre ich určenie nesmie byť podkladom projektová dokumentácia obnovy. Podkladom pre určenie opatrení je odborný názor metodiky, jeho odborné vedomosti a skúsenosti, prípadne prípravná a projektová dokumentácia alebo iné podklady. Opatrenia by mali byť chápané ako provizórne zásahy do stavby pre dočasne zabezpečenie kaštieľa, ideálne do doby, kým sa nepristúpi k samotnej obnove kaštieľa. V tomto prípade sú opatrenia účinné, zastaví sa znehodnocovanie pamiatkových hodnôt, ktoré budú následne, v krátkej dobe odborne obnovené. Pri zabezpečení stavebno-technického stavu je veľmi podstatný nielen charakter opatrení a termín ich vykonania, kľúčovým je samotný záujem vlastníka. Krajské pamiatkové úrady väčšie percento opatrení nariaďujú hlavne v prípade dlhodobého nezaujmu vlastníka o kaštieľ – o jeho vlastný majetok. Dochádza k tomu, že opatrenia, ktoré majú mať dočasný charakter sú dlhodobé, dokonca viac krát opakované, navyšujúce sa a v konečnom dôsledku preukazujúce sa ako neúčinné. Nielenže prezentácia pamiatky je dlhodobo dehonosujúca, nešťastné je, že opakované provizória môžu v istom štádiu ochrany stavby kaštieľa ohroziť dokonca jeho samotnú existenciu.“
15:00	Mgr. Marek Zelina, KPÚ TT	Marek.Zelina@pamiatky.gov.sk	Praktické výzvy pri obnove kaštieľov na príkladoch z Trnavského kraja	Kaštiele patria k najohrozenejším typom pamiatok. Problémy pramenia najmä z minulosti, kedy sa do obnovy kaštieľov neinvestovalo a zanedbávala sa údržba. Závažnou komplikáciou je, že mnohé kaštiele a kúrie sú dlhodobo opustené. Veľkou výzvou je nájsť vhodné funkčné využitie, ktoré neohrozí pamiatkovú hodnotu a zároveň je z ekonomického hľadiska udržateľné. Aj s podporou z verejných zdrojov sa podarilo v poslednom období v Trnavskom kraji úspešne obnoviť viacero šľachtických sídiel a zároveň ich zmysluplne využívať v súlade s vhodnou prezentáciou ich pamiatkových hodnôt. V tejto súvislosti stoja za zmienku najmä kaštiele vo Voderadoch, Hlohovci, Chtelnici, kúria v Bučanoch a letohrádok v Senici.

14:40	Mgr. Imrich Tóth, KPÚ NT	imrich.toth@pamiatky.gov.sk	Problematika obnovy a ochrany kaštieľov v okrese Komárno	V okrese Komárno, ako súčasť bývalej historickej Komárňanskej župy, z dôvodu geo-grafického, hospodárskeho, spoločensko-sociálneho a historického vývoja nevznikol väčší počet kaštieľov. Prevažne pre túto oblasť sú charakteristické menšie kaštiele a kúrie. Z dôvodu historických udalostí po 2. svetovej vojne pôvodní vlastníci týchto objektov prišli o svoje majetky, pričom po ich zoštátnení v druhej pol. 20. storočia nebola snaha vyhlasovať tieto objekty za kultúrne pamiatky (rovnako ako sakrálne objekty na dedinách). Z tohto dôvodu bolo v okrese Komárno vyhlásených za kultúrnu pamiatku päť kaštieľov - Kálnokýho kaštieľ v Číčove, Pýberovský kaštieľ vo Virte, Zichyovský kaštieľ v obci Svätý Peter, Fesztyovský kaštieľ a Ordódyho kúria v Hurbanove. Z dôvodu majetkovoprávných zmien po roku 1989 ich osudy boli výrazne odlišné a preto sú dobrým príkladom na priblíženie problematiky ochrany obnovy pamiatok tohto typu.
15:00	DISKUSIA /COFFEE BREAK			
15:20	Ing. arch. Zuzana Holičková, KPÚ NT	zuzana.holickova@pamiatky.gov.sk	Obnova kaštieľov – pozitíva i úskalia v procese pamiatkovej obnovy z praxe	Prednáška zameraná na viaceré príklady pamiatkových obnov kaštieľov z posledných rokov, prebiehajúcich, ukončených, alebo v procese prípravy. Cieľom prednášky je poukázať na pozitíva, ale i možné prekážky, ktoré často vznikajú v zložitom procese pamiatkovej obnovy pri spojení všetkých zúčastnených subjektov a ich možností. Pozitívny a kvalitný výsledok obnovy je želaným ideálom, nie však samozrejmosťou. Autorka prednášky spracuje tému na príklade niekoľkých kaštieľov z Nitrianskeho kraja na základe vlastných skúseností z praxe, z pozície metodika obnovy.
15:40	doc. Ing. Miloš Dudáš, CSc., riaditeľ KPÚ ZA	Milos.Dudas@pamiatky.gov.sk	Záchrana a obnova kaštieľa (zámku) Kunerad	Reprezentatívne kaštieľu najvyššej európskej aristokracie ešte nedávno hrozil fyzický zánik. Dva ničivé požiare v rozpätí niekoľkých rokov spôsobili, že sa rýchlo premieňal na opustenú a bezduchú ruinu. Príklad jeho záchrany ilustruje aká komplikovaná a takmer nemožná je obnova pamiatky v prípade, keď k nej vlastník nemá vzťah, ochranu viac-menej len deklaruje a koná tak, aby ju mohol zbúrať a nahradiť novostavbou. Dokonca súdne žaluje pamiatkarov, keď ho podľa jeho názoru nútia do neadekvátnej nápravy a obnovy. Neúspešne. Po tlaku pamiatkarov, médií a občianskych aktivistov sa napokon rozhodol zhorené a vážne poškodené torzo objektu predať a tak de facto vytvoriť priestor na jeho budúcu záchranu.
16:00	Mgr. Vladimír Majtan, KPÚ ZA	Vladimir.Majtan@pamiatky.gov.sk	Obnova kaštieľov a kúrií v Žilinskom kraji	„Zmeny vlastníctva kaštieľov a kúrií a spôsob ich využitia, ktoré sa diali od 90. rokov 20. storočia, sa častokrát stali príčinou ich zlého stavebno-technického stavu v súčasnosti. Napriek tomu, že k zásadnému zlepšeniu za uplynulé 3 desaťročia nedošlo, predsa len v posledných rokoch bolo v žilinskom kraji komplexne obnovených niekoľko takýchto objektov. Konferenčný príspevok na konkrétnych príkladoch vybraných kaštieľov a kúrií približuje proces ich obnovy a v niektorých prípadoch aj reálnej fyzickej záchrany.“
9:00	Mgr. Natália Ferusová, KPÚ BA	Natalia.Ferusova@pamiatky.gov.sk	Kaštiele Bratislavského kraja – prehľad pamiatkových výskumov a obnova v horizonte posledných dvoch decénií	„Príspevok ‚Kaštiele Bratislavského kraja – prehľad pamiatkových výskumov a obnova v horizonte posledných dvoch decénií‘ sumarizuje informácie o spracovaných pamiatkových výskumoch a realizovaných obnovách pamiatkovo chránených objektov – kaštieľov (evidovaných v ÚZPF SR) v Bratislavskom kraji za posledných 20 rokov. Príspevok prezentuje zároveň výsledky úsilia a práce Krajského pamiatkového úradu Bratislava na poli pamiatkovej starostlivosti v tejto špecifickej oblasti od jeho vzniku. Okrem iného je osobitný priestor v príspevku venovaný súčasnému stavu i príprave obnovy najvýznamnejšieho kaštieľa v kraji – tzv. Veľkého kaštieľa v Bratislave MČ Rusovce, ktorý je v správe Úradu vlády SR.“

MANAŽMENT KAŠTIEĽOV				
TERMÍN	PREDNÁŠAJÚCI	KONTAKT	NÁZOV PREDNÁŠKY	ANOTÁCIA
9:20	Mgr. Tímea Mátéová, riaditeľka SNM – Múzea Betliar	timea.mateova@snm.sk	Slovenské národné múzeum – Múzeum Betliar: Aristokrat medzi múzeami	SNM – Múzeum Betliar má medzi slovenskými múzeami špecifické postavenie. Spravuje totiž bývalé sídla rodiny Andrassyovcov: kaštieľ Betliar a hrad Krásna Hôrka, ktoré sa ako jediné na Slovensku po roku 1945 zachovali so svojím takmer kompletným pôvodným zariadením a zbierkami. Múzeum má dávnu tradíciu v prezentácii zbierok a v práci s návštevníkmi datovanú od polovice 19. storočia, no do modernej podoby sa začalo formovať až pôsobením A. Güntherovej-Mayerovej začiatkom 50. rokov 20. storočia. Počas rokov komunistickej diktatúry bol pôvodný charakter múzea z ideologických príčin popieraný, čo sa začalo meniť až na sklonku nového tisícročia. Múzeum dovtedy charakterizovali pojmy ako nepochopenie zbierky, obmedzené prezentovanie zbierkových predmetov a ignorácia histórie. Vďaka tomu si SNM – Múzeum Betliar dlho hľadalo svoje miesto a obsah kreovalo podľa ideológie a na úrovni ilustrácií socialistickej učebnice dejepisu. Paradoxne, práve požiar na Krásnej Hôrke znamená taký reštart, aký si len málokto môže dovoliť. Kritiku však dopĺňame aj riešeniami, ktorých prvoradou ambíciou je profesionálny prístup k zbierkovému predmetu a úcta k návštevníkovi. Aktuálny záujem o múzeum i jeho okolie priniesol potrebu zmeny a túžbu po nových inšpiráciách. A tak v lete v roku 2014 bol po zmene vedenia odbornými pracovníkmi múzea vypracovaný interný strategický dokument určujúci smerovanie a povahu inštitúcie. Prednáška sa zameriava na manažment múzea na príklade práce v kaštieli Andrassyovcov v Betliari od roku 2014 až dodnes.
9:40	Mgr. Petr Pavelec, PhD., NPÚ, ředitel územní památkové správy v Českých Budějovicích	pavelec.petr@npu.cz	Východiska a cíle managementu zámků Kratochvíle a Červená Lhota v ČR	Národní památkový ústav v České republice spravuje více než sto památkových objektů, většinou hradů a zámků vybudovaných v období od raného středověku až do druhé poloviny 19. století. Management každé z těchto památek má svá specifika podle stáří, stavu zachování, rozlohy, architektonického utváření, charakteru zachovaných mobiliárních fondů, návštěvnického provozu a dalších ukazatelů. Součástí tohoto památkového fondu jsou také zámky střední velikosti typu anglického country house, které mají typologicky blízko ke slovenským kaštelom. Příspěvek se zaměří na porovnání východisek a cílů managementu dvou vybraných objektů tohoto typu národních kulturních památek – zámků Kratochvíle a Červená Lhota. Ty vedle společných znaků vykazují významné kulturně historické a provozní odlišnosti, vyžadující specifické přístupy k managementu těchto památek.
10:00	DISKUSIA /COFFEE BREAK			
10:20	Jana Škottová / Zámok Kunerad	944041525 info@zamokkunerad.sk	Zámok Kunerad - Postup pri záchrane kaštieľa, ktorý bol už ruinou	Kuneradský kaštieľ bol príležitostným sídlom rodiny grófa Balestréma, sídlil v ňom partizánsky štáb, bol ozdravňou pre chorých s problémami dýchacích ciest a účastníkov odboja, cieľom pre rodinné výlety a turistickou destináciou. Konali sa tu slávnosti, ale aj protesty a výjazdy vandalov. Po dvoch zničujúcich požiaroch v rokoch 2010 a 2018 už takmer nikto neveril, že kaštieľ opäť ožije. Jeho majiteľmi sme sa stali koncom augusta 2019 a odvtedy robíme všetko preto, aby opäť ožil ako romantické miesto stvorené pre spoločenské aj rekreačné účely. V prednáške priblížime postup a prístup, ktorý sme zvolili pri záchrane kaštieľa, ktorý bol už vo veľmi zlom technickom stave.
10:40	Ing. Viera Kozárová / kaštieľ Jelšava	viera@obnova.sk	Prinavrátanie života do Kaštieľa Coburgovcov v Jelšave	Príspevok odprezentuje výstupy ôsmich sezón pamiatkovej obnovy a postupného prístupňovania kaštieľa verejnosti. Priblíži skúsenosti a poznatky získané pri obnove a prezentácii pamiatky s miestnymi pracovníkmi v regióne s vysokou mierou nezamestnanosti. Viacročné skúsenosti ukázali, že jedným z prínosov práce s miestnymi na obnove kaštieľa je ten, že sa medzi nimi a ich rodinnými príslušníkmi výrazne zvýšilo povedomie o hodnotách kultúrneho dedičstva. Čo je veľmi potrebné v regióne Gemer s bohatou históriou a množstvom vzácných pamiatok, kde si miestni neuvedomujú hodnoty a potenciál tohto dedičstva.

11:00	Ing. Samuel Bruss, Krajské múzeum v Prešove	samuel.bruss@tripolitana.sk	Barokový kaštieľ v Hanušovciach nad Topľou ako sídlo regionálneho múzea	<p>„Kaštieľ grófskej rodiny Dessewffyovcov v Hanušovciach nad Topľou patrí do jedinečného areálu, dnes zákonom chránenej pamiatkovej zóny mesta. Je orientovaný na svahu a spolu s ranogotickým kostolom a grófskym parkom dominujú ako klenot celému širšiemu regiónu vranovského okresu. Jeho výstavba sa viaže na rok 1742 a potomkovia uhorskej nobility – rodiny Dessewffy vlastnili hanušovské kaštiele a grófsky veľkostatok až do jeho násilnej konfiškácie štátnou mocou, a to do roku 1941. V tom istom roku bolo v tomto najväčšom kaštieli na Šariši umiestnené velenie pracovného tábora, zriadeného za účelom výstavby železničnej trate a po vojne zase meštianska škola. Počas socializmu klenot barokovej architektúry slúžil ako mestské kultúrne centrum, aj ako sklady miestneho poľnohospodárskeho družstva. Na začiatku 80-tych rokov sa začalo s jeho rozsiahlou rekonštrukciou a v roku 1975 ho sprístupnili ako okresné vlastivedné múzeum. Do roku 2016 malo múzeum ako zbierkotvorná inštitúcia právnu subjektivitu a od 1.1.2017 je súčasťou správy Krajského múzea v Prešove.</p> <p>Až v roku 2012 začalo vlastivedné múzeum tvoriť fond umeleckej histórie, umeleckého remesla a zaoberať sa výskumom niekdajších vlastníkov a výskumom samotného objektu, hospodárskej správy a umeleckohistorickým výskumom barokového panského sídla. Po rozsiahlom výskume a nadviazaním kontaktov s potomkami rodu, a vzácnymi akvizíciami a vedeckou medzinárodnou spoluprácou sa konečne na sklonku roku 2018 podarilo sprístupniť dobovo zariadené interiéry s odkazom na miestnu nobilitu a predstaviť múzeum ako niekdajšie sídlo významnej aristokracie.</p> <p>V roku 2018 prešiel exteriér rozsiahlou pamiatkovou obnovou, múzeum dlhodobo investuje a realizuje projekty na obnovu grófskeho parku a je dynamickým centrom kultúry a významným spoločenským stánkom. Rozsiahlym pamiatkovým výskumom a rekonštrukciou prešiel aj renesančný objekt v správe múzea – dom správcu, a pripravený je projekt a schválené dotačné finančné prostriedky na obnovu interiéru barokového kaštieľa so zreteľom na zásady barokovej osovitosti a prezentáciu NKP s najvýznamnejšími výtvarnými objavmi z minulosti.</p> <p>Návštevnosť objektu a podujatí múzea sa od roku 2010 zvýšila z 3994 návštevníkov ročne na súčasných v priemere 36 000, pretože si súčasné vedenie plne uvedomuje, že spravovaný kaštieľ grófskej rodiny je naša najväčšia zbierka!“</p>
11:20	DISKUSIA /ZÁVERY			
13:00	RAUT			

